

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Rom

2808

14.30

Ram 2808, 14, 30

Harvard College
Library

THE GIFT OF
Archibald Cary Coolidge

Class of 1887

PROFESSOR OF HISTORY

J. Alcoverro

Aplech de versos

TIPOGRAFIA ASMARATS
CASES NOVES, 27 ☎ ☎
☎ ☎ ☎ TELEFON 4137
BARCELONA - (S. A. P.)

2

Joseph Alcoverro y Carós

Aplech de versos

BARCELONA
Biblioteca de CIUTAT NOVA
S. Cristòfol, 17, Sant Andreu
1907

From 2007. 14.30

HARVARD COLLEGE LIBRARY
GIFT OF
ARCHIBALD CARY COOLIDGE
APR 28 1925

Can
25-11-11

* MISSANTROPIA *

*Com el santperemartri
qu'al març floreix
pels marges y voreres
del caminet,
la meua poesia
trista floreix.*

*El blanch santperemartri
del caminet,
té branques espinoses
com d'esbarzer,
mes, demunt les espines,
Deu ha permès
que hi florissin a dojo
tofes de neu.*

*Aixís jo creya esserne
sech esbarzer*

*quan, sens pau ni ventura
plorava fel:
mes, demunt les espines
del sofriment,
brotà ma poesia, com be de Deu.*

*Com el santperemartri
qu'al març floreix
a la vora voreta
del caminet,
la meva poesia
mon dol cobreix.*

Lluny de la meva terra

Estich en terra estranya
 y tot lo que'm rodeja
 em diu en son llenguatge
 que soch un foraster;
 el mal de l'anyorança
 ay trist, em sovinteja
 y'm parla de ma pàtria,
 mon somni falaguèr.

Aquí no és el meu centre:
 no hi veig la cara amiga,
 ni'l dolç escalf hi sento
 de ma volguda llar;
 el temps, que sempre vola,
 aquí, triga que triga;
 aquí no sé discórrer,
 ni m'ourem, ni estimar.

Vull disfrutà en la plana
 del goig de la natura

y enlloch hi veig masies
 ni frescos regadius,
 ni les gemades feixes
 rublertes de verdura,
 ni arbredes ont hi canten
 els aucellets jolius.

El tracte dels que'm volten
 a dins del cor no arriba;
 la parla castellana
 em torba y'm confón;
 no trobo la franquesa
 qu'entre nosaltres priva;
 aquéts són altres homes,
 axò és un altre món.

Ausent de Catalunya,
 en terra forastera,
 com la ditxosa calma
 que cerco, puch haver?
 Guaytant la volta blava;
 que'l cel no té frontera
 y a tot arreu s'ens mostra
 tan pur y tan serè.

Madrid, 1899

Per la platja

Estant vora de la mar,
pensant en tots mos amichs,
en la mar o be en la platja
sos noms escriure volguí

Vaig seguir fins prop de l'aygua
y a la mar noms escrivint,
les lletres que jo escrivia
s'esvorraven desseguí.

Altres noms que més aymava
per la sorra'ls escriguí;
al cap de dos o tres dies
no's podien confegir.

Veyent qu'allí s'esborraven,
vaig guardar molts noms d'amichs
y altres mots que més volia
en l'argila'ls escriguí.

Noms que's graven en l'argila
fugen, aixís com aixís.
Jo que'ls altres que'm quedaven
vaig grabà en soques de pi.

El jorn que la destrai cayga,
també cauràn, a la fi.
¿Aónt aniria'a escriure
els noms dels sencers amichs?

Veyent una roca viva,
vaig esculpirlos allí.
Més, acabada ma obra,
després me'n vaig penedir.
¿Per què grabàls en la roca,
si en mon cor ja'ls tinch escrits?

Mar endins

A dintre d'una barca m'abandono
qu'avença mar endins lleugerament;
del mar esvalotat, ni m'en adono,
atret per la blavor del firmament.

Mes el vent em governa: a la barqueta
intranquila s'endú d'ací d'allà;
en son dur costellam l'onada hi peta,
o acostantshi manyaga, s'hi desrà.

Y la barca rellisca adalerada,
en mitj d'escuma blanca com la neu,
ja s'abisma en el solch qu'obre l'onada,
ja s'enfila lleugera demunt seu.

Creix la maror. la barca se'm decanta
quan m'estasia més el firmament.

Mes, res de tornâ enrera; no m'espanta
l'embat de l'ona ni l'udol del vent.

Qu'és més sublim lluytar en mar revolta
que tornar terra endins, y viure esclau
entre l'onada mondanal qui'ns volta
y la regió serena qui'ns atrau.

Pels carrers

Cansat de guaytar enfora
les mesquineses del món,
m'aveso a guaytar endintre,
dins la cova de mon front.
Els pensaments s'hi passejen,
s'hi entreveuen els recorts,
hi van naixent els desitjos,
hi moren les il·lusions.

M'aveso a guaytar endintre,
dins les celdes de mon cor
Hi fan estada'ls afectes,
s'hi remouen les passions,
les dolors s'hi agombolen
y hi viuen al fons de tot.

M'aveso a guaytar endintre,
dintre de mon petit món,
a guaytar la lluyta eterna
que mouen el cap y'l cor;

quan guanya un, quan guanya l'altre,
quan s'agermanen tots dos

M'aveso a guaytar endintre,
mentres transito pel món,
passant prop dels qui'm coneixen
sense adonarmen tan sols,
y escoltant com els qui passen
van dihentse: «deu ser boig!...»

Oh, qu'hermós guaytar endintre,
y oblidarse d'aquest món!

Primavera trista

Oh, qui hi pogués tornà a n-el trist hivern!
 a n-aquells jorns de plujes y gelades,
 dels vents huracanats y xiuladors,
 dels arbres despullats, de les nits llargues,
 dels aucells morts de fret demunt la neu,
 del plor dels degotalls de les teulades,
 del cel plomig, del prat sense verdor,
 sense una melodia ni una flayrel!

Avuy ja tot renaix: els admetllers
 han estesa de flors una nevada,
 y tornen els aucells a refé'l niu...
 y floreix en els cors nova esperança.
 Jo tan sols abatut, silenciós,
 veig més flors y més aus a cada aubada,
 y, com arbre que'ls frets han corgelat,
 sento encara més endins l'hivern de l'ànima.

Oh, qui hi pogués tornà a n-el trist hivern!
 llavors no'm veyia sol, com me veig ara.

Avuy, si tot renaix, si tot somriu,
tot llavors en mon dol m'acompanyava:
els vents huracanats y xiuladors,
els arbres sense fulles, les nits llargues,
els aucells morts de fret demunt la neu,
el plor dels degotalls de les teulades,
el cel plomig, el prat sense verdor,
la terra nua y trista y desolada.

Nova primavera

Ja ha tornat la primavera,
ja ha tornat el mellor temps.
La viola penitenta
dies ha que no floreix.
L'arbre treu sava novella
qui dona brots primerenchs.
Ja tot respira alegria,
tot reviu y refloreix.
La campinya esmortuhida
ja s'ha emmantellat de vert
y, com rojes flamarades,
demunt del prat rialler
treuen el cap mil roselles
que balandreja l'oreig.

Ja ha tornat la primavera,
ja ha tornat el mellor temps.
Ja van fugint de ma pensa
mos negres pressentiments;

les esperances marcides
novells rebrots van trayent.
Ja tot respira alegria;
dintre mí tot refloureix.
El meu cor, plè de tristesa,
son vel de dol ja s'ha tret;
y, com enceses roselles
que balandreja l'oreig,
les més vives fantasies
bogejen en mon cervell.

**** AMOROSES ****

Preludi

En aquest indret
de la carretera,
un dia vegí
mon amor primera.

La vegí passar
fresca y riallera,
bella, com l'esclat
de la primavera.

Sense dirli un mot,
prou la trapacera
entengué pla be
la meva fal.lera.

Y un cop y altre cop
la vegí encisera,
en aquest indret
de la carretera.

Reincidencia

Te vegí algunes vegades,
vaig tractarte més de dos.
El tracte cridà l'afecte,
l'afecte cridà l'amor
et pregunto si m'estimes,
trist de mí, y'm dius que no.
El teu *no* feu nèixer l'ira,
l'ira feu nèixe'l rencor,
el rencor engendrà l'odi;
còm se criden les passions!
Més, mira què són les coses:
l'odi cridà'l desconhort,
el desconhort l'anyorança
y l'anyorança l'amor.
De tos desdenys no'm recordo;
¿vols, amoreta, mon còr?
Si'm dius *sí*'m daràs la vida,
si'm dius *no*'m daràs la mort.

Mal d'amor

Déxiamtho dir lo qu'en mon cor hi nia
y'm posa alabatut y neguitós;
escolta quina estranya malaltia
de pena y goig a l'hora'm té febrós.

Jo no sé pas de quàn que malaltejo;
jo no sé pas de cert què ho pogué fer;
en va volums y més volums fullejo
cercant això que tinch que podrà ser.

Jo no més sé qu'abans, jove com era,
obrava y fins pensava com un vell;
jamay una esperança falaguera
creuava fugitiva mon cervell;

em veyà sol, tot sol; quan esguardava,
trobava'l meu casal abandonat;
guaytava indiferent lo que'm voltava;
feya via al etzar, com alelat;

no anyorava'ls esclats de nova vida,
 no hostatjava mon cor cap viu anhel;
 no treyen mos vergers gaya florida;
 no hi havien estels en el meu cel.

De sopte, no sé còm, enriolada,
 una esperança al lluny ha ressurgit,
 com somriure esclatant de bella aubada
 que va fonent les ombres de la nit.

Mes, ah! màgich engany! aquest somriure
 poch saps tu, poch saps tu'l mal que m'ha fet;
 que, tot un munt d'idees fent reviure,
 m'ha deixat cavilós, trist, inquiet.

Y he sentit del meu cor les flamarades,
 y he sentit del meu cap les bullentors...
 y he cuydat més les flors, les he besades,
 y he trobat un consol besant les flors.

Dígamho tu què ha fa que nit y dia
 temps ha no tinch espurna de descans;
 dígamho d'ont ha nat la malaltia
 que m'ha robada, ay trist! la pau d'abans.

Serà, potser, que'l foch de ta mirada
 inclement el meu cor ha enarborat?

serà que ta rojor fresca y gemada
mes galtes més d'un cop ha sonrosat?

Ah, sí; tu m'has donat alguna cosa
que's regira y fermenta dins de mí;
fòra d'un bell recort tot m'hi fa nosa;
visch anyorat, mes ay! no puch gorir.

No'm pot gorir no més que la traydora
qu'ab un esguart mon ésser trasbalça;
sols pot trobar una herba goridora
la qu'ab tals artificis m'encisà.

Vinga'l remey; no ho vulgues que s'immoli
en l'ara de l'amor mon pobre cor;
fóra'l trist llantió qu'acaba l'oli,
que flameja un instant, vacila y mor

Amoreta

May en encisos creguí;
mes, del dia que't vegí,
penso d'una altra manera.
Còm no té d'ésser així,
sent, com ets, tan encisera?

Llir entre carts

En el despatx de casa teva
so entrat avuy aquest matí.
Era dejorn; mentre esperava
he anat guaytant d'ací d'allí.
Res m'era nou: ni aquells infolis,
ni l'escriptori gran, macís,
ni aquella caixa tan feixuga
que tant d'argent amaga dins,
ni la paret ab plans, diplomes
y calendaris a desdir,
tot sense gust ni simetria,
sense que l'art hi presidís.
Ficsant l'esguart incert, de sopte,
poch ho diries lo que he vist:
una capseta que brodares
ab tal riquesa de perfils,
qu'aquell regust de tanta prosa
com per encant s'és esvahit.
Benhajes tu, qu'ab mans de fada
fas brillar flors en plena nit.

Pel jardí

Era un matí de maig: alegres colles
anguilejaven pel jardí florit;
tu estaves entre mitj de tes amigues;
jo'm trobava entre mitj de mos amichs.

Al vèurens ens guaytàrem, enrogírem
y'ns parlàrem després entre sospirs;
quin riure elles ab elles tes amigues!
y quin riure, ells ab ells, els meus amichs!

Les colles poch a poch es destriaren
y'ns fonguérem abdós verger endins;
tu no pensares més en tes amigues
ni jo'm vaig recordar dels meus amichs.

Recort

T'en recordes d'aquell dia?
 Estaves com qui somia
 y, sortint de tras-cantó,
 sens darte temps de girarte,
 tendrament vaig abraçarte
 y vaig ferte aquell petó.

Allavores et girares
 fingint rencor y esclamares:
 —Fuig, boig, tu y el bigotot;
 m'has punxat tota la cara!
 ah, si heu fums la meva mare
 d'aquêts petons d'homenot!—

Jo hi vaig riure; tu probares
 de fè'l cremat; no ho lograres
 y vas riure al cap de poch,
 y, no sé que't passaria

que, de sopte, jo sentia
l'halè d'uns llavis de foch.

Quan, d'ençà d'eixa diada
qu'en el cor tenim gravada,
amagant l'emoció
y mirant que ningú ho noti,
em parles del meu bigoti...
coneix que vols un petó.

Ausència

Creuant el munt de pobles que'ns separa
han arribat tes lletres a eixa terra,
ont creus qu'arrels tan fondes com la serra
potsé he posat, perquè no torno encara.

No ho creguis, no; que si la sort avara
així ho té disposat, be'm mouen guerra
l'anyorament que dins mon pit s'aferra
y'l desitj d'abraçarte ara-abans-ara.

Tornaré, si a Deu plau; fòra tristura;
que de goig jo faré que prompte saltes,
qu'en ton llabi floreixen les cançons;

y embadalit, al veure ta hermosura,
a sobre de les roses de tes galtes
mos besos volaràn, com papallons.

Evocació

Poch ho saps tu com m'estasia
el vell balcó d'aquí davant!
No hi ha rosers ni clavellines,
ni caderneres refilant,
ni, recolzada a la barana,
cap bella verge està esperant...
Un gert palmó d'aquesta Pàscua
qu'ab senyoriu s'hi va vinclant,
du visions de llar ditxosa
ab l'alegria d'un infant.

Prosa

Fa temps qu'estem enfeynats
ab capítuls, dot, llegats
y altres coses enutjoses;
mes, a cada dos per tres,
aquest ditxós interès
fa que perillen les noccs.

Tu, per lo que puga ser,
vas brodant d'allò més be
tot un be de Deu de roba;
ta mare, regatejant,
no tira may endavant
la compra dels nostres mobles.

Y aixís tot és insegur;
res sé jo ni res saps tu
y'l temps depressa s'escorre,
avuy sembla que mellor,

demà sembla que pitjor,
entre'l temor y l'angoixa.

El rossinyol, entre tant,
el qu'alegrava ab son cant
nostres hores més ditxoses,
sense cap formalitat
fa temps que s'ha maridat
ab comare rossinyola.

Epílech

Quan cada dematí
a dins del seu jardí
el pensament me porta,
la veu del rossinyol
que canta'l naixent sol,
y si m'en diu de coses!

Em parla d'una amor
que s'en ha endut la flor
encesa y aromosa
de gaya joventut;
mon paradís perdut
jo hi tinch en eixes ombres.

El rossinyol, a dalt
del arbre més capdalt,
d'amor llençava notes;
a baix, nosaltres dos,
un himne de dolçors
cantàvem llargues hores.

D'ençà que ve l'estiu
aquell ardent caliu
dieu que reviscola...
Y son jardí és tancat;
may més de bat a bat
se m'obriràn les portes.

Encara'l rossinyol
entona al naixent sol
ses matisades notes:
y'l refilar festiu,
que fa'l recort més viu,
em sembla una riota.

*** * ENDRECES * ***

Rosa mística

Mística Rosa d'esquisida flayre
que'ls cors embauma y'ls espays perfuma;
vida y dolçura y esperança nostra,
Salve, Maria.

En cada pich de serra, en cada poble,
us veig florir modesta y encisera,
belia com cap, ufana y colorada
de vius matisos.

El Sol Diví vos colra y il.lumina,
l'Esperit Sant envia sa rosada,
y és Jesucrist vostra única Poncella
que'l món esquinça

Angels puríssims qui del cel devallen,
volant entorn, són vostres papallones;

n'extreuen mel, com les abelles pròdigues,
estols de verges.

Màrtirs ardots us trauen les espines;
jolius infants ignocentment us besen;
ab plors us reguen viudes desolades,
vells eremites.

En vostres branques rossinyols hi canten
himnes d'amor, qui eternament ressonen;
sembla'l vestit de vostres gerdes fulles
mantell de reyna.

Els orfanets s'acullen a son ombra;
els pecadors com a sagrat us guayten;
dels corferits son herba remeyera,
bàlsam de vida.

Y'l món en pès, ab força sobrehumana,
se sent atret per vostra gentilesa;
com girassol, sumís a Vós s'inclina
y així us aclama:

Mística Rosa d'esquisida flayre
que'ls cors embauma y'ls espays perfuma;

vida y dolçura y esperança nostra.
Salve, Maria.

ENDREÇA

*En lo pregón d'ubaga tenebrosa,
só un rossinyol perdut en l'espessura;
cada capvespre llenço'ls cants a l'ayre,
ningú'ls escolta.*

*Ningú del món; que prou qu'a Vós arriben;
humils com són, jo sé que no us desplauen;
deume a fruit, en pach de mes cantúries
vostres aromes.*

A la padrina

(FELICITACIÓ PERA NOYS)

Be ho sap prou, bona padrina,
qu'és gran ma estimació;
vostè sempre m'encamina
y m'ensenya la Doctrina
perque sia un bon minyó.

Jo faig moltes diablures
y li fujo pels carrers,
y vosté'm don'confitures
y altres mil lleminadures
que m'agraden d'allò més.

Perxò en aquesta diada
vinch a ferli l'amistat,
a donarli una abraçada
y a dirli qu' una altra anyada...
ja ho veurà com faig bondat.

Al gran poeta catalá
Mossen Jacinto Verdaguer

¿Quí ho diu qu'és mort el geni?
¿Quí ho diu que'l mellor astre
del cel de Catalunya
s'acaba d'apagar?
Es viu, ben viu encara;
per tot ha deixat rastre.
Jo l'endevino, el sento
y arreu el veig brillar.

Les gegantines cimes
de nostra Catalunya
les gestes de sos hèroes
tot temps repetirà;
encar sembla que Guifre
del Canigó s'allunya,
qu'al cim de Sant Geroni
hi ha l'ombra del rey Gran.

La mar ab son murmur
 ens parla dels navilis
 ab que Colom volava
 pel mar engolidor;
 la mística capella,
 de càntichs y d'idilis;
 l'estany, palau de fades,
 de somnis y d'amor.

Y'l bell concert qu'aixequen
 el mar y la montanya,
 el temple y la capella,
 la vall y la ciutat,
 serveix pel gran poeta
 de colossal peanya
 ont s'hi engrandeix l'efígie
 del geni sublimat.

Es ell qui signa als homes
 la fi d'aquest desterro
 y d'u a Catalunya
 que serà gran ab Deu;
 es ell qui s'ageganta,
 més fort que Tallaferro,
 més cast que Rosalia,
 més gay que Flordeneu.

¶ I' «Aplech Catalanista»

EN SA VISITA AL CENTRE POPULAR CATALANISTA
DE SANT ANDREU

Recurrent en romiatge
tot el terror català,
heu vist en el nostre estatge
la senyera voleyar,
y heralts d'una pàtria forta,
haveu trucat a la porta:
«obriu, que volem entrar».

Y la porta havem oberta
a l'*aplech* guerrejador;
nostra casa li hem oferta
y un seti vora l'escó,
y hem obert els nostres braços,
y hem estret els nobles llaços.
de durable germanor.

Conteu les glòries dels avis,
 vora la llar asseguts;
 expliqueulos els agravis
 que la pàtria té rebuts;
 com la casa li usurparen,
 y sos fills arrocegaren
 la cadena de vençuts.

Desvetllaula la fillada,
 qu'un nou dia ha començat;
 mostrauli la bella aubada,
 el cel pur, asserenat;
 el sol ixent elevantse
 y'l terror reviscolantse
 a l'oreig de llivertat.

Moguts ab el vostre exemple,
 tindrem fe de bo y mellor.
 cada cor serà un nou temple,
 cadascú un nou campió;
 qui s'allunyi d'aquest sostre,
 no serà de casa nostra;
 serà sort o be traydor.

Mentres tant, el romiatge
 tots vosaltres rependreu;

serà llarch vostre viatge;
 mil esculls hi trobareu.
 Sereu ferma devantera:
 als qui vinguen al darrera
 el camí'ls aplanareu.

Y en la lluyta brau y noble
 d'una idea renaixent,
 us seguirà tot un poble,
 com un riu qui va creixent;
 y la pàtria, llibertada,
 serà forta, respectada,
 de llevant fins a ponent.

Març 1904

La boyra de Montserrat

Al voltant del Montserrat
blanca boyra he ovirat
    qui l'embolcalla,
quan despunta'l sol ixent
y quan la foscor s'estén
    per la montanya.

En nuvolada suau
tapa a voltes el cel blau
    y'ls cims més aspres;
y, tocat pels raigs del sol,
se pendria per estol
    de rossos àngels.

Jo l'he vist al dematí
y m'ha semblat vel diví
    que'l món separa,
y, fent de partió'l vel,
fa d'eixa serra del cel
    una avantsala.

Més, si algún dia l'he vist
 quan el dia's posa trist,
     a l'hora baixa,
 he dit qu'era pur incens
 eixit del voler immens
     a nostra Mare.

Y he vist com bell incenser
 ma terra qui, falaguer
     perfum exhala,
 y arribant al Camaril,
 a la Morena gentil
     besa les plantes.

Y en ales de l'ideal
 trasportat, veig pujà endalt
     boyrina blanca,
 qui creix... y creix... y s'estén
 y fins taca'l firmament
     y'ls cims més aspres.

Veig pujar al Montserrat
 els vapors del Llobregat
     qui abaix l'aclama;
 les aromes de les flors
 qu'en varietat de colors
     a terra esclaten;

armoniosos cantars
 y, sortint dels campanars,
       veus compassades,
 y entre aromes y cançons,
 gemechs, cants, oracions
       amunt s'enlayren.

Natura y poble en estol
 sa essència, que'l ventijol
       porta, n'exhalen
 y en nuvolada suptil,
 la acull desde'l Camaril
       la Verge Santa.

Per Maria benehit,
 vola fins a l'infinit
       la boyra blanca,
 y puja, puja pels cels,
 deixant enrera'ls estels
 y fins davant Deu no's para.

ENDREÇA

¡Oh Verge de Montserrat!
 feu qu'eix cant qu'us ha enviat
       un fill qui us ayma,
 arribi en núvol d'incens
 fins al trono ont Deu immens
       hi té sa estada.

Als pastors de Monistrol

Pastorets de Monistrol,
 pastorets de la montanya,
 els qui, anant a pasturar
 el remat, tots els dissaptes,
 quedàveu embadalits
 sentint cantadiça d'àngels;
 els qui vàreu descobrir
 de vostra Mare l'estatge,
 la Verge de Montserrat,
 per boixos embolcallada:
 d'amagatalls jo'n sé molts
 ont la Verge hi és tancada;
 els cors de molts catalans
 com una perla la guarden:
 si voleu saber quins són
 entrau dintre la seva ànima;
 la veureu qui sembla un cel,
 que'l seu cor sempre està en calma,
 y una alegria s'hi sent,

com de cantadiça d'àngels.
Puig deheu està a l'empir
entorn de la Verge Santa,
feu qu'un tresor tan preuat
en mon cor hi tinga estada;
que cada cor català
siga per Maria una ara,
y qu'ab vosaltres vinguem
per vèurela cara a cara:
sants pastors del meu poblet,
pastorets de la montanya.

Per un àlbum

Al veure en eix ramell vostre
aquestes flors radiants,
us pregunto: Ont són cullides?
y'm responeu: «Al Parnàs».
Jo que desseguida hi corro
ab ma pensa, adalerat.
Essent davant de la porta,
ja'm trobo ab un desengany:
el darrer que va pujarhi
tancà y s'en dugué la clau.

A unes aurenets

Per què no hi veniu, gentils aurenets,
sota ma teulada per bastirhi'l niu?
L'ala paternal us brinda amorosa.
Gentils aurenets, per què no hi veniu?

Porteunhi de llot, porteunhi de palles,
qu'és sant eix defici qu'ho reviva tot;
és l'amor sublim qui endolceix la tasca;
porteunhi de palles, porteunhi de llot.

Veniuhi, que'm plau, vostra xerradiça,
qui torba, alegrantles, les hores de pau;
vostre vol incert ab l'esguart segueixo;
vostra xerradiça més encara'm plau.

Veniu, que tot sol em migra l'angoixa
y la solitud a mi'm fa condol;
veniu a alegrar ma trista morada;
veniuhi, aurenets, que'm migro tot sol.

À Abel

(D'ANDREU CHÉNIER)

Abel, dolç confident
 de mos joves secrets,
 tornem als passeigs nostres
 avuy, pel maig atrets.
 Vina a l'ombra a ascoltar
 noves amors d'enguany;
 tot ayma en primavera,
 mes jo en tot temps de l'any.
 Mentres l'ombriu hivern
 son regne fret regeix,
 tu saps be si'l mastrai
 ab ma lira s'uneix.
 Ma Musa envers eis glaços
 no conduheix son pàs;
 delicada, tremola
 enfront de gebre o glaç
 y, vora de la llar,
 quan lluny de tots s'asseu,
 escolta xiulà'l vent
 y no se sent sa veu.

Mes, aixís que Procné
avía l'aucellada,
aixís que, al gay murmuri
de fresca fondalada
els camps s'han enjoyat
ab gales d'himeneu,
entregada sens por
a sos afanys, sa veu
se sent de nou, renaix
ab nova cantadiça;
y aixís com la cigala
qui's pcsa a la verdiça,
de l'una branca a l'altre
anantse repenjan,
ab gotes de rosada
y ab flors no més passant
s'esplaya y, dels bells dies
profeta armoniós,
als cants del camperol
uneix son cant joyós;
també jo, arreu corrent,
cercant noves foscúries,
vaig cantant el zefir,
les nimfes, les boscúries
y les flors primerenques
y ses brillants colors
y, més que la flor belles,
mes novelles amors.

Himne als Sants Ignocents

(D'AURELI PRUDENCI CLEMENT)

Salve, martres en flor—que l'enemich de Cristo
al cel vos transportà,
com transporta les fulles—de rosa, tot just nades,
el torb qui brunz irat.

¡Oh víctimes primeres—qui per Jesús moríreu.
tendre estol d'immortals,
qui jugueu ignocents—ab palmes y corones
sobre'l meteix altar!

El tirà neguitós—escolta com el Príncep
dels reys us va animant:
qui en nom d'Israel regna,—qui en el palau domina
del Profeta real.

Y diu irat l'esbirro:—Tu del dar.era, empenyme;
satèlits, prompte, avant;

desenvayneu el ferro,—colpejem y que s'omplin
tots els bressols ab sanch!—

Foll el butxí traspassa—les desagnades víctimes
ab coltell flamejant
y mira si en el cossos—d'aquelles tendres ànimes
un sol halè ha quedat.

¿Quin mal a aquest iguala?—¿qui ajuda al rey Herodes
en crim tant inhumà?...
En tant, Crist Unigènit—impunement s'aixeca
en mitg la mortandat.

* * * NATURA * * *

Estiu

Ja'l sol ha rossejat les verdes messes
y'l segador ab la batuda palla
ha aixecat grans castells aprop de l'era.
L'estiu ja ha entrat. A l'horta y la masia
tothom se mou y mil remors se senten.
Ja'ls jornalers han arribat a colles,
la fanga al coll y la cançó a la boca;
ja les minyones han marxat lleugeres
a estendre'l devantal devall dels arbres;
que les petites flors de primavera
ja donen fruyts molçuts y vermelloso.

Per cercar la frescor qu'enlloch se troba,
del mas m'allunyo y a una font m'atanço;
mon cor respira, mos pulmons s'aixamplen
y l'esprit té'l repós que tant anyora.
Frescal y joganera la fonteta
s'escorre per la molça atapahida;

les branques de l'arbreda remorosa
 es vincen per guaytarse en l'aygua pura;
 el rossinyol ensenya ses cantades
 a sos petits qui aletejant el volten
 y la catifa per l'herbey teixida
 convida a descansar sota l'ombreta.

Ab greu recança de la font m'allunyo,
 de ses remors, sa fresca y ses cantúries.
 Ombrejen el camí les etzevares
 que les flors de vidalba entreteixen;
 el burinot, bronzint volta y revolta
 y l'aranya texeix sa tela fina
 en mitj dels esbarzers de la marjada.
 Allà aprop, un bastó ab un gech a sobre
 y ab un barret demunt, el camp vigila,
 espantant a la tímida aucellada.

Y'l sol sempre pujant, y als bons pagesos
 la suhor de son front regant la terra,
 l'ayre sumort y les metixes ombres
 ab xardorós ressol que'l pit aufega.
 Y en tant, sortint del campanar del poble
 y atravessant el vel suptil de l'ayre,
 pausadament el bategar ressona
 del toch de la oració; ja és el mitjdia.

Els escampats treballadors s'acoblen
 a l'ombra d'un parral de fulla espessa
 y després de dinar fan mitjdiada,
 en tant que la cigala emperesida
 rondina la non-non desde l'arbreda.
 Tot dorm a dins del mas; no més la mare
 a l'infant de son cor gronxa que gronxa.
 xerrica, enfora, la gastada sínia,
 degoten sordament els vells catúfols;
 l'escampada aviram grata la terra,
 prop de la porta çà y enllà s'aclofa,
 y un baylet de pochs anys, demunt la palla
 graciós y alegroy, fa tombarelles.

Mes, dona la senyal el cap de colla
 y tornen a sa tasca 'ls bons pagesos.
 El més vell, allà aprop, la terra llaura
 y entona una cançó tota armonia,
 mes al ensemps, pausada y cançonera
 com son pas, com els bous y com la tarda;
 d'altres, per entre'ls solchs el grà hi amaguen
 qui dintre de son sí la vida porta,
 y les fadrines i l'hortaliça arrenquen
 que l'endemà s'enduen a la plaça.

Y aixís se va fent tart; el sol s'allunya,
 y comencen sos vols les aurenets,
 y quan les veuen, a sortir s'arrisquen,
 els rats-penats de ses confurnes fosques.

Els noys endiastrats, al adonarsen
 que van ab vol incert arràn de terra,
 els empayten arreu ab llargues canyes,
 en tant que'ls jornalers marxen a colles
 la fanga al coll y la cançó a la boca
 y desde'l campanar de pobra iglesia
 ressona'l toch pausat d'Ave Maria.

El sol és post; les ombres s'acumulen,
 la lluna va escampant sa claror bruna
 y a dins del mas, qui ja ha tancat ses portes,
 l'avi, de cap nevat, passa'l rosari.
 Ja és negra nit; y, quan tothom descansa,
 l'amo del mas, mitj adormit, somia.
 Somia veure grans cistells de fruyta;
 per les parets rengleres de panotxes;
 a dalt del sostre moscatells y pances;
 castells de palla pels voltants de l'era,
 ví dins del cup y grà dins de la sitja.

Fantasia de tardor

Vingué una ventada mortífera y freda;
 la plana ensopida de sopte gelà;
 l'aucell va encauarse, va moures l'arbreda;
     vingué una ventada
 y totes les fulles, y quin tremolar!

A dreta y esquerra per l'ayre agitates,
 al arbre s'aferren, tement per sa sòrt;
 la fulla més seca s'aferra debades:
     a dreta y esquerra
 l'açota l'oratge, l'arrenca y's mor.

A sota de l'arbre ben prompte ja vola,
 y baixa y rodola, joguina del vent;
 ja cau... ja és a terra; mes, ay! que no és sola:
     a sota de l'arbre
 immiens cementiri de fulles s'estén.

Estàn enrampades y grogues y esteses;
 mes, ve una ratxada rabent'del mastral,

y totes la volten y per ell empeses,
 estant enrampades,
 canten a la morta lo seu funeral.

A terra comença un ball de cadavres;
 s'aixequen, s'abaixen, se van estenent
 y's topen y volten les soques del arbres.

A terra comença
 un ball y un enterro y un fúnebre accent.

Accent qui murmuren ensemps a l'arbreda
 les altres germanes qu'encar respectà
 del mastral que buta la ratxada freda.

L'acent qui murmuren:
 «Avuy per vosaltres; nosaltres, demà.»

Dret als cims

De bon mati a la primavera
tresco sovint camps a través
y una gran força irresistible
envers la serra'm conduheix.

Cercant ombrívoles tasqueres,
ja'l pla gemat deixo a mos peus,
ja oviro aprop el puig fresquívol
ja soch a dalt ara meteix.

Mes, tant-se-val; en restellera
més pichs y serres vaig veyent;
quin goig pujar al més altívol
y respirar ben a pleret!

De nou atret per les altures,
al cim més alt corro ab dalè.

Com més ardit jo m'hi enfilo,
el cim més alt s'empeteix
y les montanyes més llunyanes
sembla que creixin davant meu.

Il·lusió! frisança follal
a dalt de tot no arribaré

estich retut... el sol s'acotxa...
el camí tet haig de desfer...

Pels corriols corrents devallo;
ja veig ei pla sota mos peus...
mes, al bell cim de les montanyes
deixo quelcom de mí meteix.

La meva feixa

Un escalonat de feixes,
qu'és bonich al bes del sol!
Unes feixes xiques, xiques,
plenes d'esplendents verdors
tot l'any gerdes y ufanoses
y rialleres de tons.
Jo'n voldria tenir una
y cuydarla jo tot sol:
la més petita de totes,
la del darrer esglahó.
Hi faria monjeteres
qui s'enfilessen bentost,
carbaceres qui ajacessen
son ample fullam blavós
y blat qui adrecés sa tija
y un escampall de fajol;
cada cosa arrenglerada,
ben distint cada color.
Després plantaria un arbre
pera posarmhi a redós;

un arbre de soca baixa
y de forces branquillons,
tots inclinats cap a terra
pera abastà'l fruyt mellor.
Y hi vindria la brivalla
de tots aquells encontorns
a disputà a l'aucellada
el més plè y més savorós.

Àubada sinistra

A llevant hi surt el sol,
qui és vida y alegria;
a llevant hi surt el sol,
com besada de consol.
A son pas vivificant
tot el pla's va enriolant.
Visca, visca'l bon llevant!

A ponent hi ha una negror
ben feresta y malastruga;
quan ponent porta negror,
fa basarda y fa pahor.
Es una ombra y un mal vent:
tot afina ont s'extén.
Llamps l'abrusen el ponent!

Al Monseny

HIMNE

Companys excursionistes
qui, plens d'entusiasme,
els ayres de la serra
veniu a respirar,
fugint de les mirades
de les ciutats y viles,
puig qu'un bon vent us porta,
jo us dich: avant! avant!

Com l'aucell prèu qui salva
les portes de sa gàvia
y va de branca en branca
trenant bella cançò,
aixís deixant nosaltres
el ciutadà bullici
tresquem, cantant alegres
per crestes y turons.

Seguim les pedregoses
 tasqueres insegures;
 seguim la via incerta
 dels altres vianants;
 com més la costa és aspra,
 més bell el panorama;
 quan minvin nostres forces,
 ja'ns donarem les mans.

Amunt que'ns hi esperen
 ubagues delitoses,
 dolls de gelades aygues
 fagedes, prats jolius
 y Coll Pregón magnífich
 y Matagalls altívol
 y'l mirador esplèndit
 ont Sant Marçal hi riu.

En cada runa antiga
 hi llegirem històries;
 en totes les ermites
 pia tradició,
 en les masies rònegues
 usatges qui'ns captiven
 y en boca de les noyes
 fresquívoles cançons.

Aixís ab Catalunya
 farem la coneixença

y sentirem fretura
de contemplarla a pler;
fitarem coratjosos
l'esguart a les altures
y amunt, per l'espessura,
qu'a dalt respirarem.

Allí, voltats per l'ayre
puríssim de montanya,
tenint al demunt nostre
no més qu'un cel tot blau,
y a nostres peus extesa
l'hermosa Catalunya,
direm ab veu de l'ànima:
Ma pàtria, Deu te guard!

Companys excursionistes
qui, plens d'entusiasme,
els ayres de la serra
veniu a respirar,
pujem la serralada
fresca y riallera;
dalit, petjada ferma;
avant y sempre avant!

* RONDALLES *

El dir de la gent

Un minyó y'l seu pare, vell xaruch,
anaren a la fira a comprà un ruch
y, comprat que l'hagueren,
el camí del seu poble repregueren.
Va muntar dalt del ruch el pobre vell
y seguia'l seu fill darrera d'ell,
quan, veyentho unes dones del veynat,
digueren:—Vell crudell! desanimat!
no veus com el teu fill no't pot seguir?
y tu, tan repapat sobre'l pollí!—
—Es vritat, diu el pare; tant-se-val
que siga'l fill qui munte l'animal.—

No feya un quart qu'així
pare, fill y animal feyen camí,
qu'uns joves asseguts davant d'un mas
digueren a n-el fill:—Tu, pillardaç,
dropo, galifardeu,
com permets que ton pare vagi a peu?

—Ja sé com hem de ferho, digué'l fill,
y de qu'en diguin res no hi ha perill:
pujeuhi vós y tot; si, calculat,

és lo més ben pensat.—

Bon anar a cavall varen trobar!

No l'e varen tombar

la propera carena,

una pluja de rochs sobre l'esquena
un estol de baylets els hi engegaren,
fins que descavalcaren.

—Ben mirat, els baylets tenen rahó,
digué a n-el fill el pare bonatxó;
l'animal és tendret y, tant meteix,
de dur dos cossos grans en té un bon feix.—

Mentres es feya aytals reflexions,
una colla de noyes y minyons

qu'a la plaça s'esqueyen,

estones hà que reyen,

al veure que, portant un animal,

cap d'ells anava a dalt.

Vegentse aixis befat,

digué a son fill el vell malhumorat:

—Ja ho veus: volent mirà'l dir de la gent,
per poch perdem tots dos l'enteniment,
D'aquesta hora en avant no mires treves;
sens fer mal a ningú, ves a les teves,
y, si alguns et retallen o s'esveren,
pensa: «De Deu digueren.»—

Les camises d'estopa

Una vegada era un pare
 qui tenia tres filles;
 les volia casar;
 no tenia camises.
 Mes son pare'ls en deya:
 —No ploreu, bones filles;
 que si espera teniu,
 ja'n tindreu de camises.
 Si'n tinch llevar de cànem
 que'l sembraré al seu dia;
 del cànem que'n farà,
 l'estopa'n sortiria;
 si estopa tenim prou,
 en sortiràn camises. —
 Mes las filles, cremades,
 esvaloten y criden;
 no les volen d'estopa;
 sols de llí les durién.
 Quan son pare això sent
 els hi dona pal·liça;
 tant si volen com no,

passarà lo qu'ell diga.
La mare, aixís que veu
que creixen les renyines,
pera posarhi pau,
aixís els advertia:
—Quan el cànem sembrat
hagi dat sa cullita,
quan el drap n'hagin fet
de l'estopa cullida,
llavores, disputeu
si'n portareu camises.—
Al sentir ses rahons,
aquell pare y les filles
no's barallaren més
per coses de camises.

El novenari de Foramón

Dels qui van a la terra mallorquina,
 tan sols qui's pert esbrina
 qu'en un recó de món
 hi ha'l poble atrotinat de Foramón.
 Està voltat d'hermots, sota una serra.

Dels pobles d'eixa terra
 cap de tan decaygut s'en trobaria.
 Deu el va ter y'l deixà està; 's diria
 que tal com el va fer encara's troba:
 ningú ha vist may alçar cap paret nova;
 de velles, cada jorn s'en veuen caure.

Com que may hi va a raure
 gent forastera llunya ni vehina
 y ab el restant de terra mallorquina
 els fills d'aquest poblet no tenen tracte,
 per això li han donat un nom exacte:
 el nom de Foramón; puig d'aquest món
 ells no han vist altre món que Foramón.

Aquella gent ignota
 de Sant Miquel Arcàngel és devota;

tant que, tallat en pedra, al entrà al poble,
s'hi veu son protector qui, ayrós y noble,
enarbora l'espasa flamejant,
mentre'l *banyut* s'esforça, renegant,
per rompre sos grillons d'una estrebadà
y desexirs' de sa potent petjada.
No més per Sant Miquel fan grossa festa,
y és tanta la requesta
que, fins per predicar al novenari
(cas estrany, inaudit, extraordinari,)
van *al món* a cercar predicador
el batlle, el secretari y'l rector.

Un jove capellà molt aixerit
enguany han escullit
y encar qu'a n-ell, predicador dels grossos,
li dol haver d'anar a aquells terroços.
tant y tant l'un y l'altre l'amohina
qu'a la fi's determina
Aixís qu'arriba allà,
ja l'espera'l dinar:
sopa de farigola y amanit
y per *platillo*... bacallà fregit.
Be prou l'home s'explica;
be resten boca-oberts ab sa palica;
ningú deixa de ferne grans bocades...
mes l'endemà li donen arengades.
Y ve'l según sermó; tothom esmenta
se vèrbola seguida y escayenta;

és el mellô orador de les Espanyes. .
 y l'endemà li donen caps y ganyes.
 Mes ja cansat de ganyes y de moques
 y de trescar per entre hermots y roques,
 al ser el dia terç puja a la trona
     y aixís els enrahona:
 «Germans meus, els hi diu, ditxosa terra
 la qu'ignorada viu sota eixa serra;
     els mortals qu'hi habiten,
 de sermons, en vritat, no'n necessiten.
 Els enemichs qu'a l'ànima fan guerra
 no hi arriben al peu d'aquesta serra.
 Com heu de teme'l món si n'esteu fòra?
 El dimoni'l teniu ben a la vora;
 més, com el té l'Arcàngel sota peu,
 d'allí no's pot pas moure; no'l temeu.
 Y la carn? Ah, la carn! còm podré creure
 que per ella temptats us pogueu veure,
 si, d'ençà qu'he pujat eixes montanyes
 no més m'haveu ofert que caps y ganyes?
 Sens món, dimoni y carn, els qu'hi habiten,
 de sermons, repetesch, no'n necessiten.»

Y deixant el poblet de Foramón,
 el bon predicador s'en tornà al món.

En Jeroni

En Jeroni a trench d'aubada
 s'en va anar a confessar;
 els pecats que's confessava
 fan escruixí'l capellà;
 ja li'n don'per penitència
 un dia de dejunar »
 En Jeroni s'ho apunta,
 per no haver de rumiar:
 «En Jeroni, plogui o nevi,
 demà té de dejunar.»
 El dia de coll s'acaba;
 ja arribem a l'endemà:
 allò qu'ahir s'apuntava,
 avuy ho torna a mirar.
 Lo qu'és el paper no falla,
 y'l paper porta «demà».
 Cada dia, quan se lleva,
 de llegir-lo no s'està;
 mes, com que, per anys que passin,
 el paper dirà demà,
 en Jeroni no dejuna
 ni jamay dejunarà.

La senyora de Tous

A ne la vila de Tous
 si n'hi havia una dama
 qui's feya servir per duchs,
 per duchs d'antigua niçaga.
 Menjava en vaixella d'or,
 dormia en cambra de marbres,
 enjoyaven son vestit
 l'or fi, perles y esmeragdes.

*Els duchs y més grans senyors
 li'n feyen de patges,
 gatantejadors.*

Els aucells més esquisits
 eren servits en sa taula,
 fruyts exòtichs a desdir,
 y'l mellor vi s'hi vessava.
 Mes, la senyora de Tous,
 ab tant d'or enlluernada,

no veyà com sos cabals
de dia en dia minvaven.

*Els duchs y més grans senyors
ja no la voltaven,
galantejadors.*

Adeu, la vaixella d'or,
adeu, la cambra de marbres,
adeu, taula suculent
ont el bon vi s'hi vessava!
Passava per un camí;
a un vell casal ja trucava:
—Si'm désseu aculliment,
que la nit n'és arribada!

*Allí hi pasava la nit;
abans no marxava,
pa y nous li han servit.*

Tot menjant el pa y les nous,
ja'n deya la noble dan a:
—Ah, si hagués sabut abans
que'l pa ab nous tant m'agradava!
No hauria menjat aucells,
aucells d'uns estranys plomatges,
ni may s'haurien vessat
els mellors vins en ma taula.—

*Si arriba a menjar pa y nous,
encara seria
senyora de Tous.*

Les tres ninetes

Si n'eren tres ninetes,
tres eren tres.

Diu la més gran de totes:

—Mare de Deu!

Si jo fos rica, rica,
dels meus diners

m'en compraria joyes
d'or y d'argent.

—Jo, respòn la mitjana,
si jo'n sigués,

quin tip de menjar sucre,

Mare de Deu!—

Y diu la més petita
de totes tres:

—Si jo fos rica, rica,
tot pels pobres.—

Si n'eren tres ninetes,
tres eren tres.

En Lluch

(TRADUÏT DEL FRANCÈS)

En Lluch camina a peu cap a la vila,
menant sis ruchs comprats a n-el mercat.

Quan ja s'hagué firat,
com que's troba rendit, pla s'espabila,
y sobre un d'ells ja me'l teniu montat.
Mes, oh, quina sorpresa y quina pena,
quan ell compta cinch ases solzament
y no mitja dotzena,
com ell havia vist primerament!

Tres cops reprèn el compte
y com, oblidant l'ase qui té a sota
altres tants se descompta,
de tant enuig com té, gayrebé bóta.
Y sanglotant el pobre camperol,
torna endarrera, mira a dreta, a esquerra,
cerca de sol a sol
per boscos y per valls, fins per la serra.
Mes cansat de voltar, ve que s'atura

y, girant cua, torna cap a casa,
y sens baixar de l'ase,
qui és per ell la mellor cavalcadura,
a sa muller explica l'aventura.
«Càlmat,—ella li diu,—càlmat, ximplet;
tu comptes sols cinch rachs y jo'n veig set.»

La pluja

(DEN MISTRAL)

Un çabater festejava una noya;
 un camperol hi era pla engrescadot.
 Ella tenia una faç bonicoya
 bon troç de terres y fins un bossot.
 Oyda! Vint anys y un bossot! No va mal!
 Na Caterina, del poble allunyada,
 era'ls diumenges pels dos visitada;
 sempre constants y a l'hora cabal,
 braus jugadors d'igual joch, feyen via
 els dos galants a la seva masia.

El camperol era un xich vergonyós;
 may no gosava passar l'emparrat
 y la minyona en havent saludat,
 li preguntava, guaytant sempre enlayre,
 si la malura tenia'l gra ros.
 Cap a l'estable marxava ans de gayre;

passant l'estrijol a l'ase, hi parlava
 y sembla estrany; mes pel pobre diable
 eix passatemps era bo y delectable.
 Altres vegades al porch visitava,
 y allà al portal de la cort inclinantse,
 rumiant ferm, ell anava enfilantse,
 sense pensar en allò qui'l voltava.
 Mes, poch a poch en sortia mansoy
 y a la fi deya a la bella:—Renoy!
 Es fa polit, veyeu, vostre porcelll
 El çabater, un ardit estornell,
 comptant ben prompte guanyar la partida,
 a la masia hi entrava galant,
 y o be den Pere, den Pau o en Joan
 ell punt per punt explicava la vida.
 L'altre tanasi, per ell, era un lluç
 y, per mostrar lo traçut qu'ell se creya,
 d'un mocadò'l tirapeu prest se treya,
 nyinyol, alena y... amunt, cus que cus.
 —Caterineta.—Què hi ha?—La çabata,
 de tan menjat, té'l taló qui's remata;
 dónmela tost. que t'hi clavaré un clau.
 —Mes, és diumenge.—Què hi fa, si a tu't plau?—
 Tot inclinantse davant la minyona,
 ab polidesa'l garneu çabater
 treya del peu la çabata bufona.
 La noya, rès, no sabia que fer:
 del çabater li agrada la traça;
 la calçaria com a ella li plau,

y'l camperol, qui està fet un babau,
veu que la estima y no li desplau massa.

Un bell diumenge, a l'hora ficsada,
mentre'ls galants a la casa estimada
prenien vistes, com solien fer,
tot d'un plegat començà una ruixada
que, no té compte l'ayguat que caygué.
El çabater no deixà la paraula,
mes el pagès aviat se cansà:
tant que, abocantse demunt de la taula,
poch a poquet adormit hi restà,
El ditxo diu: «rès del món ens enuja
tant com les dònès, la xerra y la pluja»
Mes tan depresa com l'altre ovirà
que ja'l pagès s'era ben adormit,
—Vès, el muçoll!—li digué a la minyona,
mentres el cuyro picava ab dalit,—
Dorm com un tronch! Be l'hem feta prou bona!
Oh, aquets terroços! Si vols un pagès,
Caterineta, sabràs la fam qu'és.
Aixís que'l cel s'ennuvola una mica,
encar no plou, que ja deixen la feyna;
de quinze dies ja no toquen eyna,
y a casa nostra tot l'any s'hi repica!
El nostre sí qu'és ofici arrencat.
Si val més or que no pesa: sens treva,
de dia y nit, tant si plou com si neva
el çabater està pica que pica.—

Y, mentrestant que parlava animat,
 obria'l cuyro y'l punt apretava,
 rapidament els seus punys manjava,
 l'agut nyinyol alegroy relluhia
 y la donzella ab molt gust el sentia
 y la rahó gayrebé li donava.

Emprò, la pluja ja havia minvat
 y'l sol brillant alegrava ja'l prat;
 demunt del blat y del vert moscatell,
 tot era alegre, fresquívol y bell
 y, relluhentes les gotes penjant.
 feyen de perles a cada ramell.
 El camperol se va anar desvetllant,
 mitj ensonyat se fregà les parpelles,
 ovirà'l temps mentre anà badallant.
 —Benedicció!—clamà ple d'alegria.—
 Oh, pluja santa! tu has fet meravelles!
 Ja les moreres s'ompliràn de fulles;
 als meus forments també pla'ls convenia;
 ab blat d'enguany veig les sitjes curulles,
 que cada tija darà cent per hu. .
 Y'ls meus rahims? Ja no envejo a ningú.
 Ja tornaré a amarà'ls pèsols ab oli
 y, cullint alls, podré fer allioli. —

—Serà vritat?—diu la Caterineta,
 qui sens dir mot escoltava'l pagès—

que'l çabater ha d'està a la banqueta
 de nits y dies y tota l'anyada,
 tot per guanyar una trista soldada,
 mentres que l'home de camp, com si rès,
 fa la fortuna sols dormint y fòra?
 Amich pegot, que't conservis, adeu,
 Tu, qui restaves a fòra, amor meu,
 d'ara en avant vull tenirte a la vora.—

Gent terrassana, cavayre o fangayre,
 qui avergonyintvos del nom de pagès
 de deixà'l càvech no us costa pas res
 o de l'arada vos cansa'l gran pes
 y a cercà ofici no us hi penseu gayre:
 heu de saber que teniu un art sant;
 no us en mogueu, estigueune orgullosos.
 Avant y fora! estigueu coratjosos,
 qu'és Deu meteix qui'l treball va escurçant.
 Que sembreu blat, o be aufals o tajol?
 Deu fa que ploqui, Deu fa lluhí'l sol.
 Deu ab vosaltres és, donchs, més amant.
 Pau y salut Ell a tots us envia
 y més qu'a cap llivertat, alegria.

La Providencia

(DEN MISTRAL)

L'atrotinat Menja-quan-pot
qui té un parrach per tot vestit,
qui al estiu beu a un regarot
y qui al hivern està arraulit,

de viure sol no gens content,
pren per mullê a na Colomina,
qui s'enmiralla en la corrent
y ab carts asprosos es pentina.

Un burgeset d'aquells aixuts
qui, no pensant sino en el lucre,
temen que'n vinguen de menuts
perque no gasten massa sucre,

digué als gentils casats de nou:
—Un bon tacó be'l mereixeu;

si avuy per dos no teniu prou,
quan sereu quatre còm viureu?

—Senyor, diu ell, ella com jo,
sent ayguaders, ben poch gastem,
y quan el pa no trobem bo,
ab verdulagues ja passem.

—Mes, infeliç, y vostres fills
de que viuràn? de visions?
—Quan Deu envia al món cunills,
senyor, també envia llacsons.

* * ESCENES * *

L'arbre ciutadà

Al mitj de la ciutat,
a dintre d'un tancat
que'l sol jamay el veyà,
un jorn nasqué quelcom:
pera donarli un nom,
«un arbre», la gent deya.

Malalt y denarit,
coll-tort, groguench, neulit,
per neus y per gebrades.
com tísich cançoner
qui may tomba per be,
passava les anyades.

Així'l vegé l'estiu;
llavors que tot reviu,
totjust si tragué tulla.
Així'l vegé l'hivern;

son tronch, tot sol y vern,
semblava una despulla.

Jamay ningü'l cuydà;
ningú l'embolcallà
en nits de fret mortíter;
ni may, quan tingué set,
rebé un rajolinet
de líquit salutífer.

Mes ell, sempre visquent
y, fins quan, somrient,
l'abril poncelles bada,
un any, l'arbre neulit
semblà qu'ab més dalit
refeya sa brotada.

Demunt d'aquell tancat,
un alterós terrat
cuydava fer denteta;
allí hi tocava'l sol,
allí enlayrava'l vol
la frèvola aureneta.

Y l'arbre, ab viu anhel,
fitava'l tronch al cel

aont el sol lluhia,
 y anava's estirant,
 mogut pel dalè sant
 de respirâ ab follia.

El sol s'en compadí
 y cada dematí
 més cap avall tocava;
 mes l'arbre denarit
 era petit, petit,
 y'l sol no hi arribava.

Mes, ell anant baixant
 y l'arbre anant pujant,
 un jorn el conseguia;
 aquell primer petó,
 al trist de l'arbrissó
 la sava enrobustia.

Y l'arbre esprimatxat
 muntà dalt del terrat,
 y eixint d'aquella tanca,
 ab ayre, llum y sol,
 tragué per tot son vol,
 el tronch, novella branca.

Ben prompte son brancam
 posà gemat fullam,

tot engroixintse a l'hora,
y en tant, poch a poquet,
furgant a la paret,
l'arrel eixia fòra

. . . . .
Al veure, l'amo irat,
el mur aclivellat
y l'ombra de les fulles,
un dia cru d'hivern,
un foch com un infern
va fer ab ses despulles.

Emporion

Com cisne màgich qui demunt les aygues
restés estàtich en dormida dolça,
breçat pel càntich amorós y sòpit
de les onades;

surant per entre la nevada escuma
qui li murmura una cançó de besos,
alça's Empòrion, la colonia grega.
més blanca encara.

Es un rebrot de les ciutats de Jònia
qui en terres verges ha donat florida
y arreu escampa l'exquisida flayre
d'art y cultura.

Es la mimada dels despresos focis
qui per Massàlia han oblidat llur terra,

d'ençà qu'Euxenos empeltà les seves
grega y indígena.

Es Arethusa, la donzella casta
qui mostra a l'aygua sa bellesa nua
y qui, sorpresa per mirada obscena,
fuig vers la platja.

Y allí hì arrela la ciutat novella.
y allí a Minerva un temple nou basteixen,
y allí y arriben y d'allí s'en tornen
les naus curulles.

Porten la fusta dels abets y roures,
el ferro verge de l'altiu Pirene,
la dolça fruyta que'l mitj dia'ls brinda
y'l most vivífich.

Y ardides solquen regions ignotes
ont la mirada del Senyor no abasta
y tornen plenes de metalls preciosos,
de sorra aurífera.

En tant, a l'hora, 'ls aspres indigetes,
fidels amichs, mes no servents innobles,
al costat de l'Empòrion forastera,
n'hi fan una altra.

Si l'una és blanca y és gentil y ayrosa,
 l'altra és feixuga com un braç de ferro;
 si l'una acobla a artífices y sabis,
 l'altra'ls rebutja.

Vol l'indigeta ses costums selvatges,
 vol viure fort y poderós y lliure,
 y aixeca un mur qui sempre més separe
 la ciutat doble.

Mes el pit ample del soldat indígena
 és la coraça del soldat de Fòcia;
 quan l'indigeta revolcantse espira,
 el grech el venja.

Cors qui bateguen, a sos deus terribles
 immola'l barbre, pregonant victòria,
 mentres l'helè festeja ab dances llúbriques
 sos deus graciosos.

Y l'un s'en torna a sa ciutat ayrosa,
 y l'altre corre a sa ciutat feixuga
 y a redós del gros mur, entona càntichs
 d'independència.

De l'infantesa

Qu'hermoses apareixen aquelles hores
del temps de l'infantesa, tendres, boyroses!
Encara'm sembla veure la vella Antònia.
Y com m'afalagava, la pobra donal
Ella'm volia sempre forsa a la vora,
em pujava a la falda y'm dava coses,
m'omplia de besades ben sorolloses
y'm sentava a la taula dalt de la trona.

Oh belles recordances, que'l temps no esborral
Qu'eren bones les guixes de càla Antònia!

Col.lotge

En la santa fusteria
entre onqdes d'alegria
el treball hi va surant;
Sant Joseph hi riboteja,
y aprop seu, Jesús s'enseja
duec fustes encreuant.

Ab dalè Joseph s'hi posa,
mes després cansat reposa
y esplayant son esperit,
a Jesús crida a sos braços
y lligantlo ab sos abraços,
lo reté demunt son pit.

Mes Jesús d'ell se desvia
y defuig, com may solia,
son bes manyach y suau;
ja sa cara's posa trista;
ja s'ha entenebrat sa vista,
sempre pura com cel blau.

Sant Joseph, quan això veyà,
 —Què t'apena?—ja li deya
 suspirant ab dolor greu:
 —No és prou, dolça ma besada?
 no és prou forta ma abraçada.
 que t'all'unyis d'aprop meu?—

Y'l bon Jesús li contesta:
 —Si decau, pare, ma testa,
 si suspiro de tristor,
 no és que'm pesi ta abraçada,
 no és qu'anyori ta bèsada
 per un altre de mellor.

Es qu'avuy a la memòria
 m'ha acudit tota l'història
 de mon trist esdevenir;
 és que, al rebre tos abraços,
 vaig veyent qu'en altres braços
 més feixuchs haig de morir.

Y allavors, en ma agonia,
 aquest bes qui m'extasia
 no rebré, per ma dissort;
 en ma darrera jornada
 serà l'única besada
 la besada de la mort.—

Ab la febre que l'arbora,
—¿Quí't separa de ma vora?—
diu Joseph esferehit.
—Res del món ha d'allunyarte;
may ningú podrà robarte
lo meu bes amorosit.—

• Y ab desfici amanyagantlo
y cent cops petonejantlo
sobre sa falda l'assèu
y l'estreny ab sos braços;
mes Jesús, entre sos braços,
guarda'ls braços d'una creu.

El tren

El tien va escapat,
per serres y planes,
trasbalça la pau
de pobres cabanes,
arriba de lluny,
va a terres llunyanes.

El seu espignet
desperta l'aucella;
astora a n-els bous
fermats a la rella;
trenca del bover
la tonada vella.

L'avia quan el sent,
endins s'entafura;
el bon camperol
s'el mira ab fretura;
l'espera'l jovent
allà ont se detura.

Y arrenca rabent,
es pert ans de gayre,
y deixa a son pas
el gran rondinayre
mocadors volant
y braços enlayre.

* POST SCRIPTUM *

*Oh blanques fulles del meu llibre!
avuy comença vostra nit.*

*No us fa brillar genial flama;
deixareu rastre ben petit.*

*Mes jo us veuré com fulles mortes
qu'heu dut ma sava y mon dalit,
y us tindrà'l món com la mortalla
ue du'ls meus cants a etern oblitq.*

Notes

Rondalles

Les composicions d'aquesta secció originals formen part del llibre gayrebé agotat *Rondalles y faules de cayent popular*. Del meteix llibre me n'he reservades d'altres que potser més enllà torni a publicar en un aplech de poesies pera noys.

Empòrion

...d'ençà qu'*Euxenos* empeltà les saves—grega y indígena.—Heusaquí com reterien els grechs la seva fundació de Massàlia (Marsella): Un mercader foci, de nom Euxenos, desembarcant a la costa de la Gàlia d'arribada forçosa, feu cap al territori dels segobriges, a l'Est del Rose. El rey d'aquest poble, Nann, donà bona acullida al foraster, l'invità al gran festí qu'havia preparat aquell dia meteix pera celebrar el casament de la seva filla. A l'acabament del banquet, la verge's presentà, portant, segons costum, la copa que devia oferir a qui elegís per espòs; y, ja sia per casualitat, curiositat de dona o impuls impuls diví, es ficsà en l'hoste del seu pare y li presentà la copa. Nann acceptà l'estranger per gendre, y li donà com a dot el lloch ont havia saltat a terra. (*Luruy*: Història dels grechs.)

Es Arethusa, la donzella casta...—Arethusa era una ninfa molt pura qui, banyantse en les aygues de l'Alfeu, s'en enamorà'l deu del riu, vegentse obligada a fugir a Sicília pera lliurarse d'ell. Aixís Empòrion, qui's banyava en mitj de la mar, puig qu'ocupava una illa, pera major seguretat passà a la platja, en terra indígena. Escau doblement la comparança.

TAULA

Plana

Missantropia

<i>Com el santperemartri.....</i>	5
Lluny de la meva terra.	7
Per la platja.	9
Mar endins.	11
Pels carrers.	13
Primavera trista.	15
Nova primavera.	17

Amoroses

Preludi.	19
Reincidència.	20
Mal d'amor.	21
Amoreta.	24
Llir entre cars.	25
Pel jardí.	26
Recort.	27
Ausència.	29
Evocació.	30
Prosa.	31
Epilech.	33

Endreces

Rosa mística.	35
A la padrina.	38
Al gran poeta català Mossèn Jacinto Verdaguer.	39
A l'Aplech Catalanista.	41
La boyra de Montserrat.	44
Als pastors de Monistrol.	47
Per un àlbum.	49

	<u>Pàgina</u>
A unes aurenets.	50
A Abel (D'Andreu Chénier).	51
Himne al Sants Ignocents (D'Aureli Prudenci Cle- ment).	53
<i>Natura</i>	
Estiu.	55
Fantasia de tardor.	59
Dret al cim.	61
La meva feixa.	63
Aubada sinistra.	65
Al Montseny.	66
<i>Rondalles</i>	
El dir de la gent.	69
Les camises d'estopa.	71
El novenari de Foramón.. . . .	73
En Jeroni.	76
La senyora de Tous.	77
Les tres ninetes.	79
En Lluch (Del francès).	80
La pluja (Den Mistral).	82
La Providència (Den Mistral).. . . .	87
<i>Escenes</i>	
L'arbre ciutadà.	89
Empòrion.	93
De l'infantesa.	96
Col.lotge.	97
El tren.	100
<i>Post scriptum</i>	
Oh fulles blanques...	103
Notes.	105
Errades.. . . .	107

Obres poètiques del meteix autor

	<u>Preu</u>
Suspirs y fantasies , primers versos. . . .	6 rals
Faules d'Isop en vers , llibre primer (agotat)	
Faules d'Isop en vers , llibre segón. . . .	4 »
Rondalles y faules de cayent popular (agotantse).	2 »

De venda a les llibreries Baguñà, Verdaguer, «L'Avenç»,
López, «La Hormiga de Oro», Puig, etc.

OBRA NOVA

Lliçons d'Ortografia catalana

Obra qui armonisa'ls parers dels mellors gramàtics; de gran utilitat pera les escoles y pera'ls qui cerquen una guia clara, breu y metòdica pera escriure en català.

Preu: una peceta

De venda a les mateixes llibreries.

*Fou acabat d'estampar el present llibre
a la tipografia den S. Asmarats,
St. Andreu, Barcelona, als VI
dies del mes de Setembre
de l'any del Senyor
MCMVII.*

Preu: Sig rals.

This book should be re
the Library on or before the
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

om 2808.14.30
plech de versos.
idener Library

002763428

3 2044 084 681 451